4. Z okolnosti, že osoby, konající práce podřízené, jsou podle § 1., odst. 1., z pojištění vyňaty, nelze ještě a contrario dedukovati, že podroben jest pojistné povinnosti každý, kdo nekoná prací podřízených.

*

Nálezy nejvyššího správního soudu o pojistné povinnosti montérů, sestavujících stroje.

Nálezy ze dne 17. října 1923, č. 17.482/23,
nálezy ze dne 17. října 1923, č. 17.483/23 a
nálezy ze dne 1. prosince 1923, č. 17.732/23
zrušil nejvyšší správní soud rozhodnutí ministerstva sociální péče, kterými byli montéři, sestavující stroje, uznáni podle pensijního zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., pens. pojištěním povinnými.

Nejvyšší správní soud vyslovil v důvodech souhlasně tyto zásady:

1. Kvalifikuje-li naříkané rozhodnutí činnost dotyčných zřízenců, pokud jde o sestavování parních strojů a uvádění jich v chod, za práci převážně duševní, činí tak patrně vzhledem k tomu, že konají práce ty samostatně a podle plánů (výkresů) a kusových listin. Žádný z těchto momentů však neodlišuje práci tuto v její podstatě od povahy práce konané dělníky, kteří podle ustanovení § 1., odst. 1., jsou z pojistné povinnosti vyňati. Momenty ty povahy práce té jako práce manuelní nemění.

2. Nejvyšší správní soud neshledal ani, že by uvedení zaměstnanci byli činní v zaměstnání zakládajícím pojistnou povinnost z důvodů, že pravidelně dozírají k pracím osob jiných.

Jak z výpočtu osob jmenovaných příkladně v § 1., odst. 2., lit. a), vyplývá, má tu zákon na mysli ony zaměstnance, jichž činnost se v podstatě vyčerpává tím, že dozírají k osobám jiným, aby tyto konaly práce jim přikázané tak, jak je řádně podle konkrétního případu konati mají, jako na př. dílovedoucí, stavbyvedoucí atd.

Podstata činnosti montérů v daném případě pozůstává však v tom, že sestavují mimo továrnu na montáži podle výkresů stroje, a že při tom jednotlivé součástky, jež dobře se k sobě nehodí, opravují. Na této povaze činnosti jejich, jež je, jak svrchu dovozeno, činností dělníků, nemění ničeho okolnost, že dáno jim k ruce několik pomocných sil, jimž různé práce přikazují, a že hledí k tomu, aby práce jejich účelu svému vyhovovala. Neboť právě činnost jejich nevyčerpává se v podstatě tímto dozorem. Naopak dozor ten má jen za účel, aby oni sami svou práci, sestavování strojů za pomoci a součinnosti osob jim k ruce daných, mohli řádně vykonati. Nelze je proto považovati za zaměstnance, již k pracím jiných osob pravidelně dozírají, jak to na mysli má § 1., odst. 2., lit. a) pensijního zákona.

Nález ze dne 5. června 1923, č. 9883/23, týkající se náhradních smluv velkostatkáře Ferdinanda Zdenka Lobkowicze v Bílině a dra Maxe Lobkowicze:

Stížnost zamítnuta jako bezdůvodna.

Pensijní zákon ze dne 5. února 1920, čís. 89 Sb. z. a n., neměl jen na mysli zabrániti uznání nových smluv náhradních, nýbrž prohlásil za nepřípustné i další trvání náhradních smluv již uznaných. Námitka, že ustanovení § 65. cit. zákona odporuje čl. 109. ústavní listiny, jest nepřípustna, protože zákon řádně vyhlášený váže i Nejvyšší správní soud. Ustanovení o pravidelném pojistně-technickém zkoumání fondu a o opatření k sanaci případného schodku musí býti výslovně obsaženo v textu náhradní smlou-

vy, pokud se týče stanov fondu. Jest tudíž zcela nerozhodno, zda-li pensijní fond byl faktický zkoumán, jak stížnost tvrdí. Neboť každý nositel pojištění jest povinen starati se o to, aby získané nároky pojištěnců byly kryty premiovou reservou, vypočtenou podle pojistně-matematických zásad, aby tento kapitál mohl býti odevzdán novému nositeli pojištění. Tomuto zásadnímu požadavku není také vyhověno pouhým závazkem zaměstnavatele, že ručí pojištěncům za výplatu likvidních dávek. Poněvadž nesplnění požadavku § 65., bodu 4. novely z r. 1914 o sobě již brání přeměně náhradních smluv v náhradní ústav, nezáleží již na tom, zdali náhradní smlouvy vyhovovaly snad požadavku bodu 1. cit. § 65.

Nález ze dne 22. září 1923, čís. 15.659/23, týkající se náhradních smluv velkostatkáře Františka Harracha ve Velkém Meziříčí:

Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

§ 65. pensijního zákona předpokládá existenci zvláštního souhrnu jmění, jež nemůže býti nahražena pouhým osobním ručením stěžovatele za dostatečné plnění pensijních dávek, po případě za náhradu případných opatření, nutných k sanaci schodku. Za dostatečnou záruku splnění požadavku, aby získané nároky pojištěnců byly kryty premiovou reservou, vypočtenou podle pojistně-matematických zásad, uznává zákon právě jen příslušné ustanovení, do náhradní smlouvy (stanov) pojaté. Žalovaný úřad nebyl ani povinen, ani oprávněn zabývati se meritorně návrhem nově vypracovaných stanov (budoucího) náhradního ústavu.

Nález ze dne 22. září 1923, čís. 15.658/23, týkající se stížnosti Banky pro obchod a průmysl, dříve »Länderbanka« v Praze.

Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Tvrzení stížnosti, že se nejedná v tomto případě o znovuzřízení náhradního ústavu podle § 65. p. z., nýbrž o potvrzení stávajícího již fondu podle § 66. p. z., nemohl Nejvyšší správní soud uznati za odůvodněné. Prohlášení stěžovatelky pro případ povolení přeměny náhradních smluv v náhradní ústav, že jest ochotna doplniti premiové reservy na zákonitý stav a vůbec přizpůsobiti stanovy (budoucího) náhradního ústavu předpisům zákona, jest pro posouzení přípustnosti řečené přeměny bez právního významu. Jinak stížnost sama netvrdí, že by náhradní smlouvy vyhovovaly požadavkům § 65. p. z., resp. § 65., bodu 1.—4. novely z r. 1914.

Péče o válečné poškozence. — Pojištění nemocenské a úrazové.

(Sděluje dr. Jindřich Tučný.)

K § 25. zákona z 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n. V zákoně tomto není opory pro názor, že zákon ponechává odstupňování důchodu předků volnému uvážení úřadu.

Zákon přiznává v § 25. předkům důchod v posledním odstavci stanovený, jsou-li splněny náležitosti v prvním odstavci uvedené, celý a restringuje jej jen v případě, že jest vyplácen důchod vdovský a sirotčí a nedosahuje-li částky 1800 Kč, pokud se týče 2400 Kč ročně, na částku nevyčerpanou důchody těmi.

(Nález nejv. správ. soudu z 22. října 1923, č. 3300/23.)

K § 8. n. z. Když se pokladna omezí na to, že se vysloví proti ošetřování v nemocnici, avšak ničeho nezařídí, aby onemocnělému členu, jenž byl přijat do nemocnice, dostalo se zákonitých dávek a když ná-